

A Rodriguez/Rodrigues család története

Dr. Barsi Béla, Budapest (drbarsibela@gmail.com)

(második, befejező rész)

dr. Fallenbüchl és a Bánát

A kutatás során az eddig vizsgált brüsszeli és egyéb, a Németalföldön élő Rodriguezek váratlanul kizáródtak egy szerencsés internetes link megnyitása révén. Ph. Horváthné Hanny Erzsébet Buda visszafoglalása a 17. századi spanyol híradásokban című tanulmányában találtam utalást dr. Fallenbüchl Zoltán régész történész munkájára,⁴³ amely a bánáti spanyol betelepítésekkel foglalkozik.

Dr. Fallenbüchl Zoltán közlése szerint a Rodrigues család eredete a Bánátba nyúlik vissza.

A „Spanyolok Magyarországon a XVIII. században” című munkájában név szerint szerepel Barsi (Rodriguez) Ödön, André és dr. Rodriguez Béla. A verseci, a mohéidai és a fehértemplomi katolikus plébániák bejegyzéseiben valóban megtalálható Don De Roderich Joannes és gyermekei is több ízben.

Dr. Fallenbüchl Zoltán munkája nyomán ezúttal tényleg Rodriguez ősem családjának a nyomára bukkantam. Amint dr. Fallenbüchl írja, az ibériai félszigetről Magyarországra több hullámban érkeztek spanyolok. Ilyen volt a XVII. században Buda felszabadítása a pápa által kezdeményezett kereszties hadjárat során.

Az 1710-es évektől a spanyol örökösödési háború kapcsán jelentős számú császárhű spanyol gyűlt össze Nápolyban. A lengyel örökösödési háború során ezek tovább emigráltak Bécsbe (1733-tól). A császárt követő spanyol ezredeket pedig jórészt Magyarországon állomásoztatták.

A török háborúban, Temesvár felszabadításában is jelentős számú spanyol vett részt. Ezek egy része nem tért vissza hazájába. A spanyol családok bánáti kolóniába való telepítésére is kísérlet történt (1735-38.), mivel a kincstárat túlságosan megterhelte a nyugdíjak folyósítása és a spanyolok bécsi jelenléte. Nem járt a várt eredménnyel, a spanyolok többsége – akik életben maradtak – ott hagyta a kolóniát és Pest, Buda felé visszavándorolt.

Az elvándoroltak utódai közül számosan visszatértek a Bánátba, ahogy dr. Fallenbüchl munkájában olvasható, de voltak, akik már korábban is gyökeret vertek.

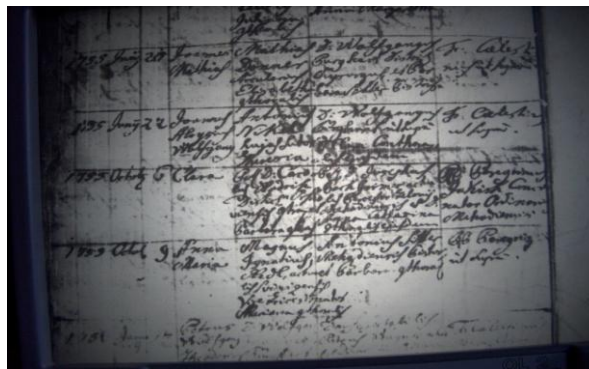
Dr. Fallenbüchl nyomán több irányú nyomozásra nyílt lehetőség és az anyakönyvek átnézése, valamint a vonatkozó irodalom áttekintése után tömör megfogalmazásai a Rodriguez családok eredetére vonatkozóan beigazolódni látszanak.

⁴³ dr. Fallenbüchl Zoltán: Spanyolok Magyarországon a XVIII. században. Különlenyomat a Századok 1977. évi 6. számából

A mehádiai, fehértemplomi és verseci matrikulákban előfordul egy nemes Rodrich család, amelynek a feje valószínű rokona a keresett orvos Rodriguez ősemnek. A spanyol Rodriguez név a német ajkú környezetben (főként német telepések éltek itt) Rodrichra változott esetükben is. A nobilitás feltüntetése figyelemre méltó.

Ezek a spanyol-utódok a Bánátba származtak el és ez nem véletlen. Noha spanyol nemesek voltak, nem tudtak beilleszkedni a földbirtoklásokon alapuló magyar nemesi társadalomba és inkább a polgári fejlődésű Bánátban keresték meg kenyérüket. A magyar királyi szolgálatba császári szolgálaton keresztül jutottak el. Pesthez, az ország folyvást fejlődő centrumához bizonyos szákkal ők is kötődtek. Temesvárott viszonylag későn keletkezett teljes gimnázium, ezért fiaikat Pestre küldték tanulni. Pesten az iskolát vezető szerzetben is volt spanyol eredetű, féligmeddig honfitársuk: Valero Vince Jakab piarista. Amellett a városban akadtak távolabbi vagy közelebbi rokonok, barátok, akikhez gyermekeiket kosztba és szállásra adhatták. A temesvári, olykor fehértemplomi sőt mehádiai származásúként jelzett Rodriguez-fiúk is Pesten járnak az 1760-as és 1770-es években iskolába és megfigyelhető az iskolai anyakönyvből, hogyan válik fokozatosan a Rodriguez családnévből Roderich s a nemzetiség is hogyan vált spanyolból németre. Rodriguezek Pesten is éltek. Azonban nem a bánáti telepeshullámmal költöztek fel oda. Rodriguez Emánuel 1736-ban engedélyt kapott, hogy Bécsben maradhasson, 1743-ban pedig Rodriguez József ugyancsak Bécsben kapja nyugdíját. Valószínű, hogy a bánáti Rodriguez-család csak a török háború után került a Bánátba. Ott mindenesetre erős gyökeret vert, s még a 19. század végén is megtalálható volt.¹⁷⁵ A család egyik leszármazottja, Béla, pénzügyi titkár, 1914-ben az első világháború elején hősi halált halt. Fia, Ödön, színész és író lett s Barsi Ödön néven az 1930-as és 1940-es években a magyar rádió munkatársa.¹⁷⁶ Egy Rodriguez Endre pedig a két világháború közti időben ismert filmrendezőként működött.

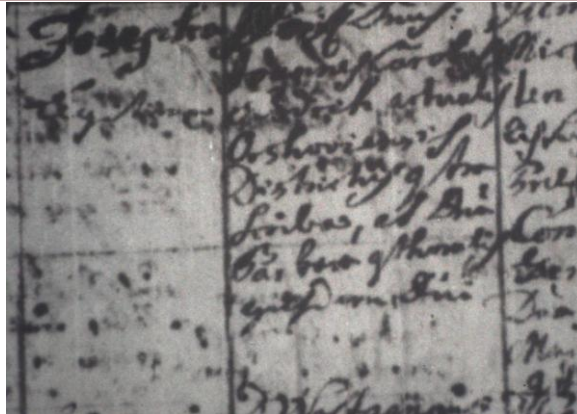
Kiemelés Fallenbüchl munkájából⁴⁴

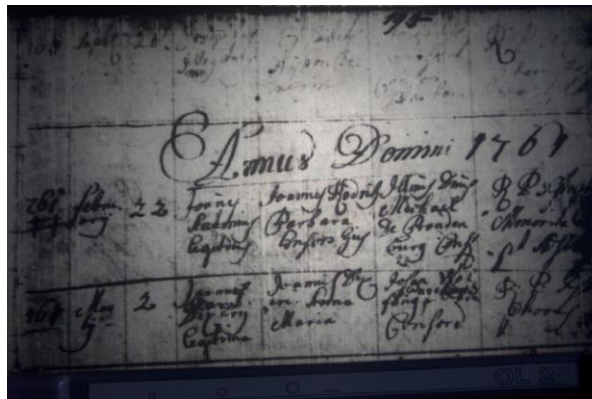
Clara Rodrich matrikulája: 1755. október 6. Mehádia Apa: Dm Carolus Rodrich Anya Barbara conthoralis (a felesége) districtus Orsoviensis contras. (az orsovai kerület contrascribája)⁴⁵

⁴⁴ Spanyolok Magyarországon a XVIII. században Különlennyomat a Századok 1977. évi 6. számából 1226.o.

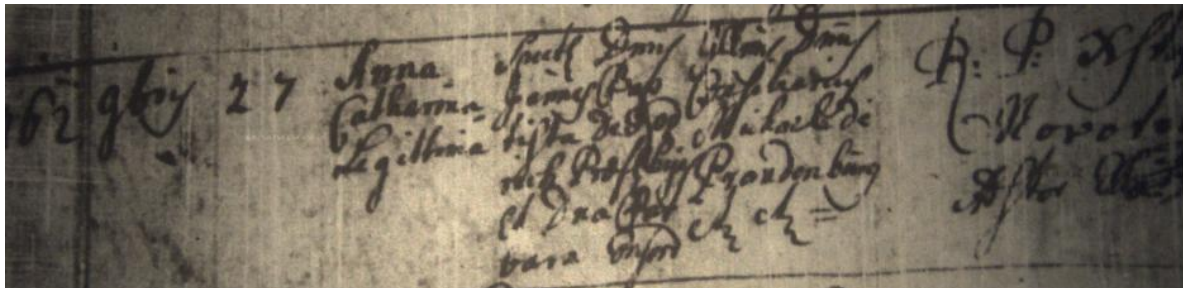
⁴⁵ Family History Library Catalog 858427 filmtékercs

Joseph Rodrich matrikulája: 1757. febr.6. Mehádia Apa Spect. Dnus Joannes Carolus Rodrich actualis Orsoviensis Districtus contrascriba (az orsovai kerület contrascribája) Anya Dna Barbara conthoralis ejusdem Dni (a felesége) ⁴⁶

Joannes Antonius Rodrich matrikulája: 1761. február 22. Mehádia. Apa: Joannes Rodrich, Anya: Barbara consors⁴⁷

Anna Catherina Rodrich matrikulája: 1762. 09. 27. Mehádia Apa: Spectl. Dnus Joannes Baptista de Rodrich Praef. Anya Dna Barbara consors⁴⁸

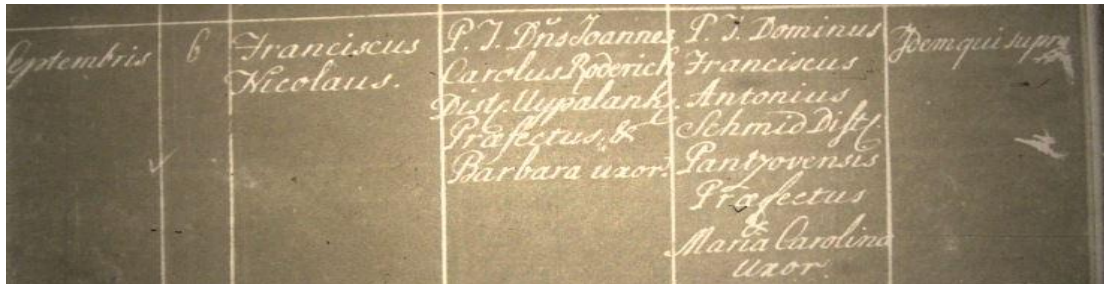
Mehádia és a Mehádiai Fürdők (ma Hekulesfürdő) természeti adottságainál fogva letelepedésre igen kedvező környék lehetett.

⁴⁶ Family History Library Catalog 858427 filmtekercs

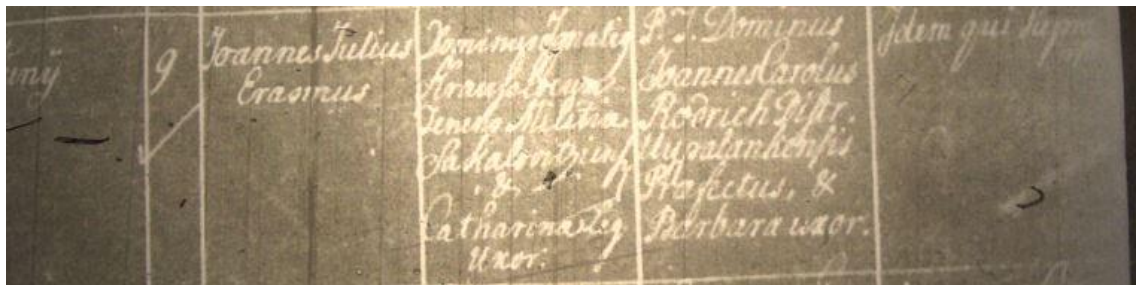
⁴⁷ Family History Library Catalog 858427 filmtekercs

⁴⁸ Family History Library Catalog 858427 filmtekercs

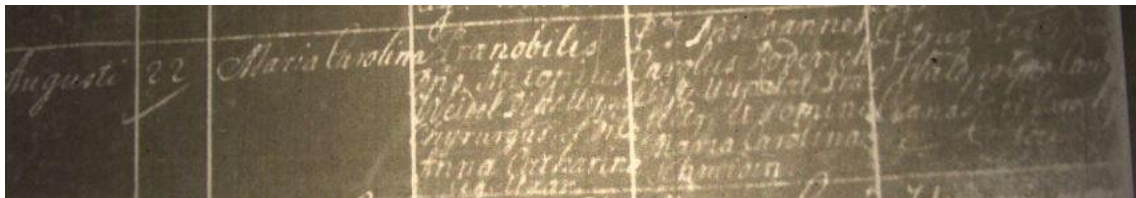
Fallenbüchl nyomán Fehértemplomban követhető a család tovább. Az itteni bejegyzések szerint itt született a prefektus fia (Franciscus Nicolaus). Itt szerepel két ízben keresztapaként is Spectl. Dnus Joannes Baptista de Rodrich (tekintetes úr). Michael fia pedig Barbara édesanyjával egy ízben szintén keresztszülő. Ezekben a bejegyzésekben jól olvasható, hogy a család feje az újpalánkai kerület prefektusa. Ez arra utal, hogy a család Újpalánkán telepedett le az 1730-as években.

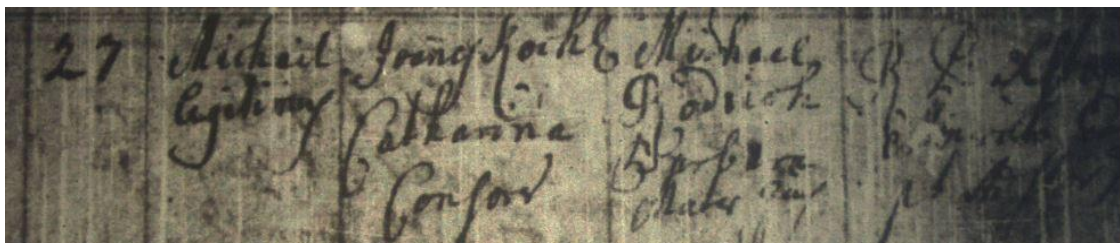
Franciscus Nicolaus születése 1764.szeptember 6. Fehértemplom⁴⁹

A prefektus mint keresztapa 1764.június 9. Fehértemplom⁵⁰

A prefektus mint keresztapa 1764.augusztus 22. Fehértemplom⁵¹

1761.június 27. Fehértemplom Michael Rodrich és anyja keresztszülők⁵²

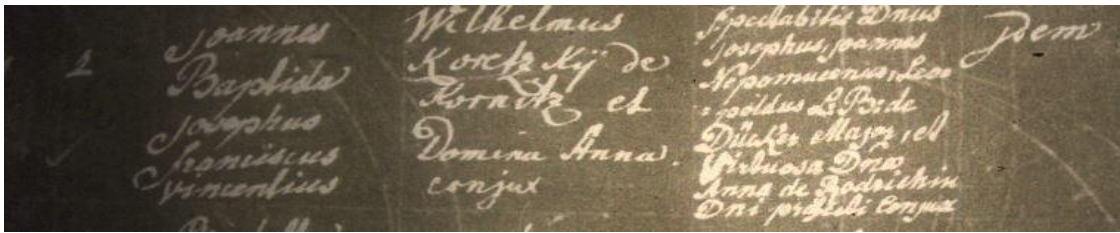
A bejegyzésből az következik, hogy Michael Rodrich testvére vagy unokatestvére az eddig ismert Rodriguez gyerekeknek.

⁴⁹ Family History Library Catalog 858411 filmtekercs

⁵⁰ Family History Library Catalog 858411 filmtekercs

⁵¹ Family History Library Catalog 858411 filmtekercs

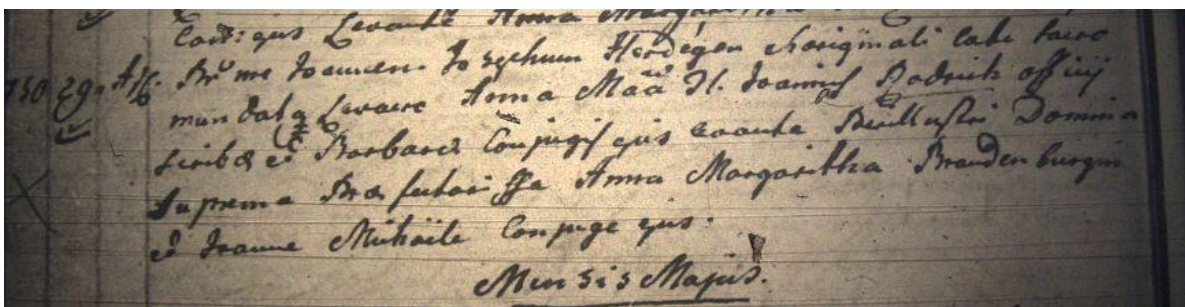
⁵² Family History Library Catalog 858411 filmtekercs

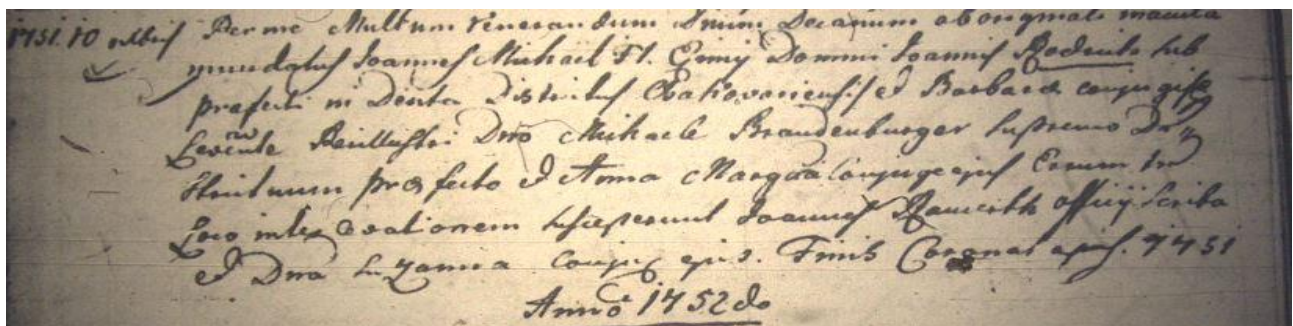
1766. Rodrich Anna keresztanya unokája (Joannes Baptista Josephus Franciscus Vincentius) keresztelőjén⁵³

A verseci matrikulák révén további adatok kerültek elő Joannes Rodrichról és családjáról.

Ezek szerint Versecen írnokként és subprefektusként működött az 1750-es évek elején, és itt született Mihály (Michael), Ignác (Ignatius), Anna Mária és Margaréta (Margarita) nevű gyermeke. Felesége, Borbála (Barbara) is szerepel a bejegyzésekben. Egy ízben tanúként is szerepelt egy házasságkötésnél.

Anna Mária matrikulája 1750. április 29. Versec⁵⁴

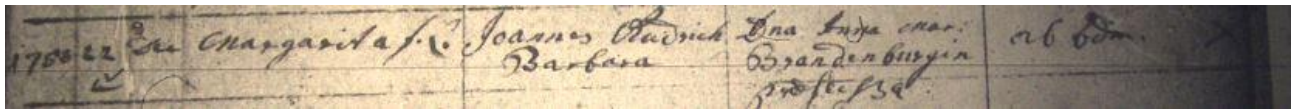
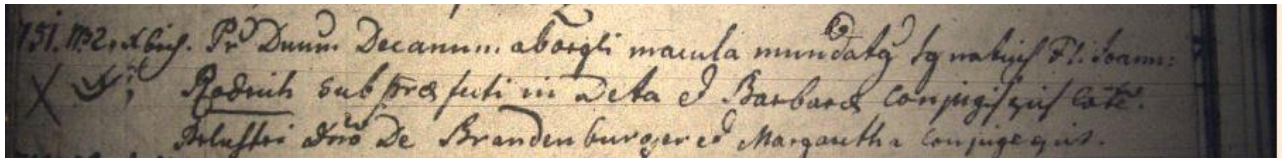
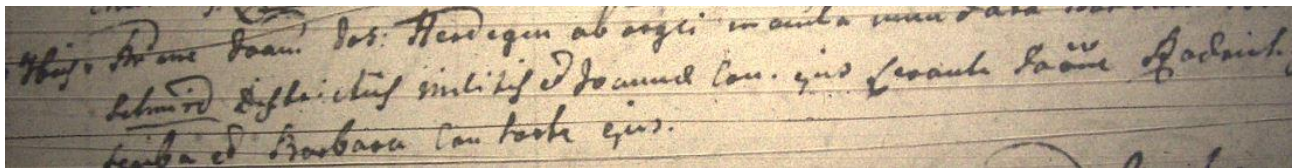

Joannes Michael matrikulája 1751. október 10. Versec⁵⁵

⁵³ Family History Library Catalog 858411 filmtekercs

⁵⁴ Family History Library Catalog 858394 filmtekercs

⁵⁵ Family History Library Catalog 858394 filmtekercs

Margarita matrikulája 1753.december .22. Versec⁵⁶Ignác matrikulája 1751. június 28. Versec⁵⁷Joannes Rodrich és Barbara felesége keresztszülők Versecen⁵⁸

A verseci bejegyzésekből két újabb következtetés szűrhető le.

a. Joannes Michael a születési évszám alapján azonos lehet a mehádiai származásúnak jelzett piarista Michael diákkal.

b. Joannes Rodrich subprefectus volt 1751-ben Dentán. A Denta község plébániáját később Denta vette át. A kutatásra így lehetőség nyílt a dettai plébániák bejegyzéseiben. Azonban nem találtam nyomát Joannes Rodriguez házasságának vagy még egy gyermek születésének. Feltehetően a török háború után családosul települt le a Bánságban. Mindenesetre lexikális adatok szerint a XVIII. században német telepesek között olasz családok is települtek Dentán, a rizstermesztés érdekében. Az olaszok között italohispan családok is lehettek.

A Rodrich család megjelenése Brüsszelben

A Belga Levéltár online kereső rendszere kiváló lehetőséget adott a kutatásra.

Brüsszelben 1755-ben jelenik meg Rodricq Joseph először, amikor házasságot köt Maria Anna Philipparttal.

⁵⁶ Family History Library Catalog 858394 filmtekercs

⁵⁷ Family History Library Catalog 858394 filmtekercs

⁵⁸ Family History Library Catalog 858394 filmtekercs

Josephus
 Josephus Rodricq et Maria Anna Phi-
 lippart pro publicis et validis proclamationibus
 et contractibus matrimonialibus contractis
 et nuptiis die 8 Aprilis 1755 testibus
 Egidio Van Keuss, Jo. Bapta Vanham
 J. Vanhout et Elisabetha Vankeuss me-
 huius subscripto assistente
 J. attest. J. B. Meffens Episcopus

Maria Anna Philippart és Rodricq Joseph házassága 1755. április 8.⁵⁹

Feleségétől több gyermeke születik: Simon (1755. november 17.), Anna (1757. április 26.),
 Adrianus (1760.január 30.), Gasparina (1766.július 3.), és Guilielmus (1769.szeptember 15.).

27
 Simon Josephus Filius Legitimus
 Josephi Rodricq et Maria Anna Philippart
 Conjugum, natus heri vesperi hora quinta,
 suscept Simon Le Cleé et Cornelia Francisca
 Stercke

Simon matrikulája 1755.november 17.⁶⁰

26
 Anna Filia Legitima
 Josephi Rodricq et Maria Anna Philippart Conjugum
 nata hodie vesperi hora septima, suscept Simon Le Cleé
 Anna Philippart

Anna matrikulája 1757. április 26.⁶¹

30
 Adrianus Josephus Filius Legitimus
 Josephi Rodricq et Maria Anna Philippart Conjugum, natus
 mane hora octava, suscept Adrianus Josephus La Croix et
 Martina Conta

Adrianus matrikulája 1760.január 30.⁶²

⁵⁹ Bruxelles Paroisse Montserrat (Marolles) 1755. április 8.

⁶⁰ Bruxelles Paroisse Montserrat (Marolles) 1755. április 8.

⁶¹ Bruxelles Paroisse Notre Dame de la Chapelle 1757. április 26

⁶² Bruxelles Paroisse Notre Dame de la Chapelle 1760.jan.30.

3 Julij 1757 Baptizata est Gasparina filia
Josephi Roderic et Mariae Annae Philippaert
Conjugum nat: 6a matut: Suscept: petrus Joseph.
Carbonet et Gasparina Blanchont.

Gasparina matrikulája 1757. április 26.⁶³

15 Guilielmus filius legitimus
Josephi Roderic et Mariae Annae Philippaert Conjugum
medio duodecima nocturna, Suscept: Guilielmus De Cuber et Maria

Guilielmus matrikulája 1769. szeptember 15.⁶⁴

A család következő generációja Adrianus gyerekeivel (Ludovicus, Josephus, Jacobus, Justina) folytatódik. Ludovicus matrikuláján Adrianus családnevének javítása (Rodricque-ből Rodrich) jól mutatja az eredeti családi név variabilitását a változó nyelvi környezetben. De a tanú még Catherina Rodricque!

Adrianus Rodricque

16 Ludovicus Josephus filius legitimus
Adriani Rodricque ex hac parochia et Elisabetha Pechene
Conjugum nat: die hora undecima
nocturna in domo parentum op de hoogestraet Susceptores
Ludovicus Franciscus Cordariet et Catharina Rodricque
A. J. Cordariet
A. Joekval via Pastor

Ludovicus matrikulája 1782. március 16.⁶⁵

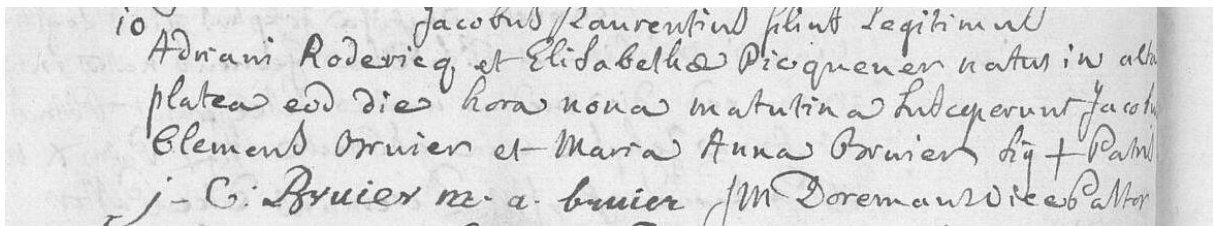
26 Josephus Clemens filius legitimus
Adriani Rodricque et Elisabetha Pechene natus
Domi parentum in alta plures eodem die in mendis
intererunt Jacobus Clemens Bruier et Maria Josephus
habitantibus Brunelley signum Patris
N. Joosten JM Doremans vice Pastor J. C. Bruier

Josephus matrikulája 1783. március 22.⁶⁶

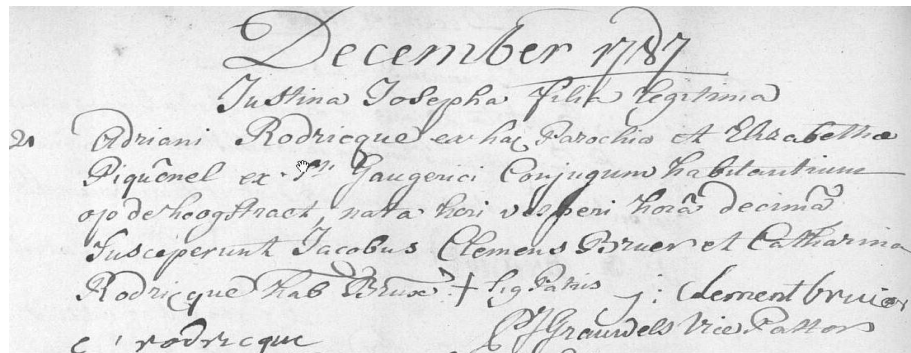
⁶³ Bruxelles Paroisse Notre Dame de la Chapelle 1757 április 26.

⁶⁴ Bruxelles Paroisse Notre Dame de la Chapelle 1769 szeptember 15.

⁶⁵ Bruxelles Paroisse Notre Dame de la Chapelle 1782.márc.16.

Jacobus Laurentius matrikulája 1785. augusztus 10.⁶⁷

Justina Josepha apja Adrian Rodricque, a tanú Catharina Rodricque. 1787. december 21.⁶⁸

A Brüsszelben megjelenő Rodrich-Rodrick-Rodrique család igen figyelemre méltó. Úgy tűnik, miután az apának – Joseph Rodericqnek – több gyermeke született hites feleségétől, még egy gyermeke születik a törvénytelen Carolus Rodry, aki az eredeti családnevet később visszaveszi és mint Karl Rodriguez chirurgus tér vissza Magyarországra a napóleoni háborúk idején, ahogy a családi szájhagyomány is tartja.

Joseph Rodricq valószínűleg hivatalnok volt, a császári hadseregtiszti lajstromában ugyanis nem szerepel.

Rodriguez fiúk a pesti Piarista gimnáziumban.

A piaristák iskolai anyakönyvében több helyen is szerepelnek (Antonius és Michael), az évek múlásával egyikük már Rodrichként.

Összevetve saját korábbi kutatásommal a piarista adatokat a kutatás nagyot lép előre.

A családi hagyományból ismert papot, aki Karl Rodriguez ősömnek a rokona volt, már korábban, nagy valószínűséggel sikerült felkutatnom. Fulgentius Rodriguez ágostonos szerzetessel volt azonos, aki nyugdíj-kiegészítése ügyében Cziráky grófhhoz fordult Lovasberényben és Anton Rodriguez néven (temesvári születésű!) teológiát tanult fiatalon Bécsben.

Antonius Roderiguez de Ballestero piarista diák (lásd lejjebb) születési éve (1754-1755.) megegyezik a völkermarkti ágostonos kolostor papjainak a nyilvántartásában Fulgentius Rodriguez korával

⁶⁶ Bruxelles Paroisse Notre Dame de la Chapelle 1783. március 22.

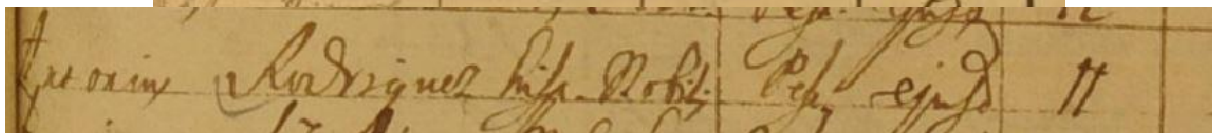
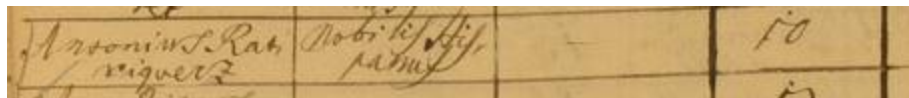
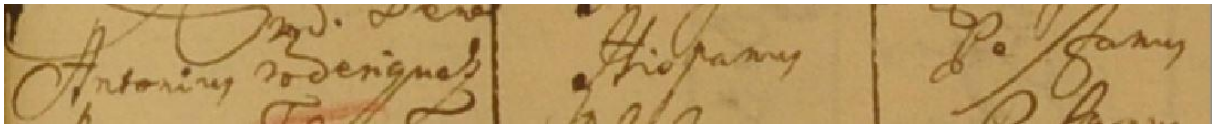
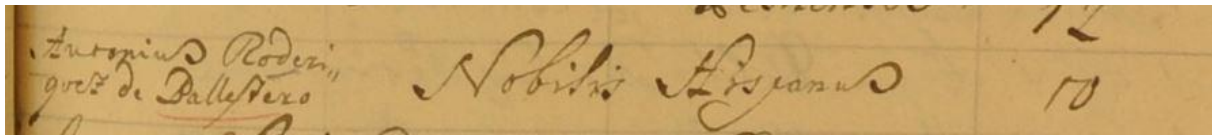
⁶⁷ Bruxelles Paroisse Notre Dame de la Chapelle 1785. augusztus 10.

⁶⁸ Bruxelles Paroisse Notre Dame de la Chapelle 1787. december 21.

(a Christine Tropper által megküldött nyilvántartásban a kolostor papjairól Fulgentius Rodriguez 1789-ben 34 éves volt).

Antonius Roderiguez

Antonius Roderiguez de Ballestero nobilis, hispanus – olvashatjuk a piarista anyakönyvben, és a Rodriguez családnév mögött található de Ballestero kulcsfontosságú. Származását spanyolnak adják meg, de valószínű bánáti születése. Dr. Fallenbüchl jegyzi meg tanulmányában, hogy a spanyolok fiaikat a pesti piarista gimnáziumba küldték tanulni a Bánátból, miután a temesvári gimnázium még akkor nem létezett. Súlyt fektettek gyerekeik taníttatására, miután a magyar hűbéri társadalomban számukra ez volt az egyetlen út az érvényesülésre. Antonius 1765-ben 11 éves volt. Az eredeti spanyol nevét konzekvensen megtartotta.

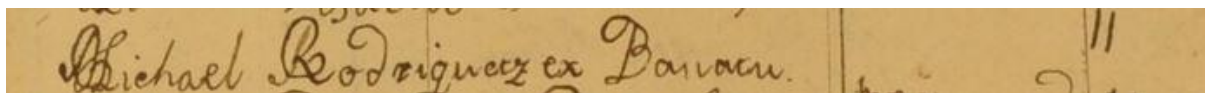
Antonius Rodriguezre vonatkozó iskolai bejegyzések⁶⁹

1765.-ben 11 éves (1754.-ben született) pestinek írják, de valószínű bánáti születésű

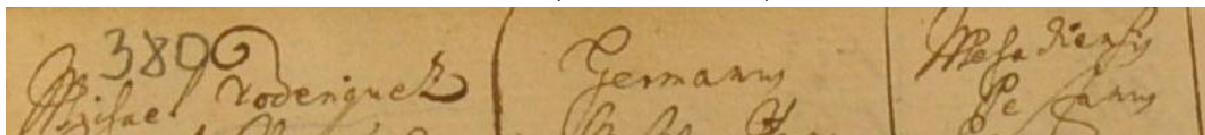
Michael Rodriguez

A Piarista Gimnázium anyakönyvében 1760 és 1765 között található bejegyzések szerint 1750-51 körül született, a Bánátból származik. Valószínűleg azonos azzal a Michael Rodrichhal, aki az újpálánkai prefektus fiaként az anyjával – Domina Barbarával (Borbála úrnővel) együtt – keresztszülő volt Fehértemplomon 1761-ben. Jól látható a spanyol családnév elnémetesedése az egymást követő bejegyzésekben.

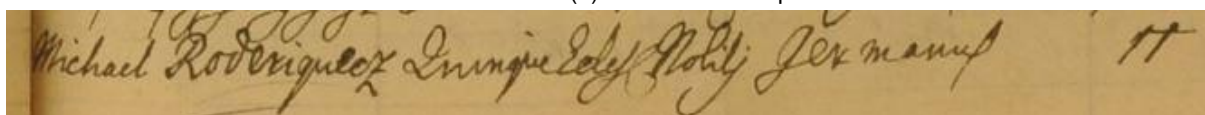
⁶⁹ A pesti Piarista Gimnázium anyakönyve 1761-1765.

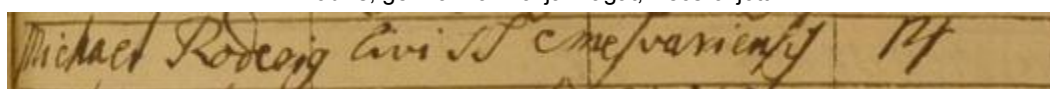
1761.-ben 11 éves (1750.-ben született) bánáti

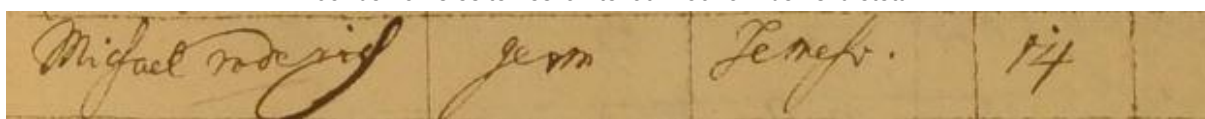
1762.-ben 11 éves (?) mehádiai illetve pesti

nobilis, germának vallja magát, Pécsről jött

1765.-ben civis és temesvári tehát 1750.-51.-ben született

civis és temesvári 1750.-51.-ben született

Michael Rodriguezre vonatkozó iskolai bejegyzések⁷⁰

La Roda

Az Antonius Rodriguez Ballestero bejegyzés nagy jelentőségű a kutatás szempontjából ezúttal La Roda helysére, a Magyarországra települt ős vagy család spanyolországi otthonára nézve. Ballestero Spanyolországban Albacete municípiumban van. Az Albacete név andalúziai eredetű. Albacete egy másik városa pedig La Roda. Tehát a Rodriguez címer hátoldalán lévő kézírás (Rodriguez de La Rod) forrása valószínűleg ez.

La Roda anyakönyveit online eredetiben lehet kutatni. Igen valószínű, hogy az ott található három Rodriguez Ballestero (1748. és 1752. és 1777. évi születésűek) rokonai Antonius Rodriguez Ballesterónak. Ugyanis e három bejegyzésen kívül korábbi Rodriguez Ballestero nem található sem Ballesteróban, sem La Rodában, de Albacete többi városában sem.

⁷⁰ A pesti Piarista Gimnázium anyakönyve 1761-1765.

Name: **Francisco Martinez Rodriguez Vallesteros**
Event Type (Original Language): Bautismo
Event Date (Original Language): 18 may 1748
Event Place: El Salvador, La Roda, Albacete, Spain
Gender (Original Language): Hombre
Birth Date (Original Language): 06 may 1748

Father's Name: Francisco Martinez Rodriguez Vallesteros
Mother's Name: Amvrosia Cano

Francisco Martinez Rodriguez Vallesteros indexelt matrikulája⁷¹

Name: **Diego Joseph Rodriguez Vallesteros**
Event Type (Original Language): Bautismo
Event Date (Original Language): 23 jun 1752
Event Place: El Salvador, La Roda, Albacete, Spain
Gender (Original Language): Hombre
Age:
Birth Date (Original Language): 12 jun 1752

Father's Name: Andres Rodriguez Vallesteros
Mother's Name: Maria Gomez Marquez

Diego Joseph Rodriguez Vallesteros indexelt matrikulája⁷²

⁷¹ Family Search.org. Espana, Diocesis de Albacete, reg.parroquiales, 1504-1979.

⁷² Family Search.org. Espana, Diocesis de Albacete, reg.parroquiales, 1504-1979.

Name: **Josef Antonio Rodriguez Ballesteros**
 Event Type (Original Language): Bautismo
 Event Date (Original Language): 17 abr 1777
 Event Place: El Salvador, La Roda, Albacete, Spain
 Gender (Original Language): Hombre
 Age:
 Birth Date (Original Language): 28 mar 1777
 Christening Date:
 Death Date:
 Birth Year (Estimated):
 Father's Name: Francisco Rodriguez Ballesteros
 Mother's Name: Cathalina Moreno Ballesteros

Josef Antonio Rodriguez Ballesteros indexelt matrikulája⁷³

A Bécsbe emigrált Rodriguezek

Rodriguez Emmanuel kizárható a kutatásból mivel a bánáti telepítésből bécsi engedéllyel (1736) kimaradt.⁷⁴ A Bánátba telepített, de onnan Bécsbe visszatért Joseph Rodriguez valamelyik gyereke is lehetett volna Rodriguez Károly apja. Joseph Rodriguez a császári rendelet alapján történt bánági spanyol telepítési kísérlet során Bécsből hajón érkezett feleségével még 1735 decemberében⁷⁵, de 1740-ben már ismét Bécsben volt, és 1743-ban nyugdíját is ott kapta⁷⁶.

[Viena, 28 d'agost de 1745 i 22 de setembre de 1747]

Llistes de pensionistes a Viena els anys 1745 i 1747, amb els pagaments realitzats per la Cambra Imperial en el primer semestre d'ambdós anys.

Hofkammerarchiv (HKA). Viena. Banaten Akten. Fasz. 8. Augresiedelte Spanische Pensionisten 1734-1745, ff. 1343-1356 i 1401-1413, respectivament.

314	AGUSTÍ ALCOBERRO	
	1745	1747
Romo Matheus	42	42
Roxas 3 orphani	54	54
Roigg y Piccard Marianus	42	42
Rodríguez Josephus	42	42

Josephus Rodriguez bécsi nyugdíja

⁷³ Family Search.org. Espana, Diocesis de Albacete, reg.parroquiales, 1504.-1979.

⁷⁴ Dr. Fallenbüchl Zoltán Spanyolok Magyarországon a XVIII. században. Különlenyomat a Századok 1977. évi 6. számából 1226.o.

⁷⁵ Rudolf Till: Die Asiedelung spanischer Pensionisten von Wien im Banat im Jahre 1736/37)

⁷⁶ Hofkammerarchiv Wien. Banaten akten Fasc.8. Spanische pensionisten 1735.-1745.

De leginkább az a tény szól a Bánátban gyökeret vert Rodrigues családdal való rokonsága ellen, hogy Joseph Rodrigues katalán volt és nem spanyol.⁷⁷

Josep Rodrigues es catalán y sirve desde la formación de las Reales Guardias Catalanas, en las cuales fue soldado y cavo de esquadra. Y en defensa de Barcelona, alferez de infantería sobre el navío San Francisco de Paula. Llegó a Italia el año 1715, y a esta Corte el de 1717.

Dr. Fallenbüchl állítása szerint a Bánátban megtelepedett Rodriguez család nem a telepítések során kerültek a Bánságba, csak a török kiűzése után. Így volt idő a családnév elnémetesedésére is. Bár feltehetően a török elleni harcra kardforgatóként érkeztek – szemben az 1735-38 között Bécsből betelepített, inkább idősebb hivatalnok tisztségviselő nápolyi emigránsokkal, akik nyugdíjigényesek voltak – gyökeret tudtak verni és emelkedhettek a közigazgatási ranglétrán.

Rodriguez Károly élete

Életútja brüsszeli születésétől Lovasberényig jól rekonstruálható. A vallon családba befogadott Karl a sebészetet *Crabbé chirurgustól* tanulhatta. Amikor a franciák 1792-ben elfoglalták Brüsszelt, valószínűleg már tizenhat évesen belépett a hadseregbe, ahol jól kamatoztathatta sebészi tudását. **M. Eckhart** törzsorvosnál sebészorvosi vizsgát is tett 1793 körül, és a császári hadsereg alorvosa lett. Amikor a franciák végleg megszállták Brüsszelt és a belga tartományokat, Karl a hátráló osztrák és német ezredekkel a Rajnán túlra került, és a **mainzi** kórházban dolgozott 1798-ig. Ezután a **3. Huszárezred** orvosa volt alhadnagyi rangban. A 3. Huszárezred 1801-ben Mórón állomásozott! Itt megismerkedhetett Szalay Annával, akitől fia született. 1804-ben leszerelt és egy **Zichy** családnál háziorvos lett. **Zichy Júlia** is segíthette, aki **gróf Cziráky Antal** édesanyja volt. Igaz tehát, hogy a Czirákyak és a Zichyek a Rodriguez család jótevői voltak, miközben kalandos életű ősem **Lovasberényben** tudott végleg letelepedni. Fiai közül **Károly**, a **pázmándi** ispán **Rodrichra** váltotta a spanyol családnevet, Alajos (Aloysius) viszont megtartotta azt.

Rodriguez Alajos (Aloysius)

Alajos, Rodrich Károly testvére volt kutatásomban a nyomra vezető, Kőnig Barbarával kötött házassági bejegyzése révén. Állatorvosként működött valahol Fejér megyében. Gyermekeinek keresztelésén kívül családjáról további adatra nem bukkantam.

⁷⁷ Augusti Alcoberro. L'exicili austracista (1713-1747) Volum II. Llista d'exiliats que cobren pensio.140.o.

Rodriguez Ágoston

Nem sok maradt fenn róla a családi krónikában, pedig a dédapám volt. Azt mesélték intő példaként többször, hogy ő volt a fekete bárány a családban, nem tanult, ezért csak raktárnok volt a Magyar Királyi Északi Vasútnál. Fennmaradtak azonban fényképek, amelyek mindennél jobban tanúsítják spanyol származását, és azt, hogy igen jóképű férfi volt. Nyugdíjas főraktárnokként Budán az Áldás utcai házban élt az 1908. június 6-án bekövetkezett haláláig. Rodriguez Ágoston fia volt a nagyapám, dr. Rodriguez Béla.

Rodriguez Ágoston

Kühner Mária

Ágoston és neje

Rodriguez Ágoston

Schmelheger
Johanna

Anyjáról, **Kühner Máriáról** a kép Nagyváradon készült. Rodrich Károly, a volt pázmándi ispán a haláláról nincsen adat a családi iratokban. Ágoston **Schmelheger Johannát** 1870. szeptember 8-án vette feleségül. Házasságlevelük képezte a Rodriguez kutatás kiinduló pontját. Ennek révén sikerült születésének helyét (Pázmánd) és keresztelésének időpontját (1838. július 16.) megállapítani. Az iratból az is kiderül, hogy Rodriguez Károly ekkor már nem élt, szemben hitvesével, Kühner Máriával. Schmelheger Johannát 1839. április 25-én keresztelték Budán, a Várban. Szülei, **Schmelheger Mátyás** budai lakatosmester (faber ferrarius) és **Hammer Terézia** voltak. 1833. április 11-én kötöttek házasságot a budavári koronázási templomban. Házassági bejegyzésükre véletlenül bukkantam rá. Még egy leányuk született, Viktória, aki fővárosi tanítónő volt. Ágoston dédapámnak a családi fényképek tanúsága szerint volt egy **Irma** nevű nővére is, aki talán Miskolcon élt. Irma kereszteléséről azonban Pázmándon adatot nem találtam.

Dr. Rodriguez Béla

Róla már sokkal többet tudok, és képzeletemben személyisége valószerűen elevenedik meg. Tudom, hogy milyen volt, miket mondott, és miként cselekedett, bár soha sem találkozhattam vele. Születésemkor már 25 éve halott volt. Az Ő tiszteletére kaptam a keresztnem. 1876. június 15-én, **Füleken** születtem.

Rodriguez Béla 1901-ben **államtudományi doktorátust** szerzett, majd pénzügyminisztériumi főfogalmazóként dolgozott.

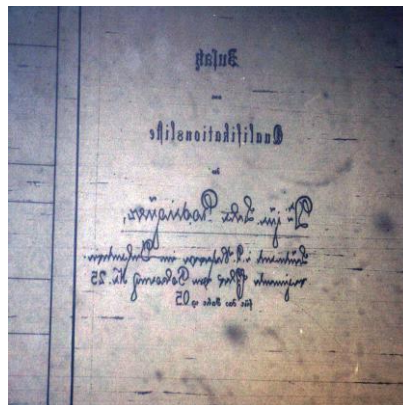
dr. Rodriguez Béla diplomája

Török Sándorral együtt részt vett a 9. törvénycikk megszerkesztésében, amely adótörvény volt (általános jövedelmi és házadó), a Szabó Ervin könyvtárban a 3507/5 jelzet alatt található.

1898. július 9-én feleségül vette **Hlavács Olgát, apai nagyanyámat.**

1899. április 28-án született **Andor (Endre, André)**, majd 1904. április 18-án, **Ödön** fia (**apám**). A rózsadombi Áldás utca 17. számú, nagy kertes házban laktak. Gyermekkoromban apám elbeszéléseit hallgatva a rózsadombi kert, Néró, az újfundlandi kutya és a Bandi bátyjával elkövetett gyereksínyek mesészerűen elevenedtek meg képzeletemben. Nagyapám férfias, erős és jóképű volt, ami néha keserűséggel töltötte el nagyanyámat.

A Császárfürdőbe járt úszni, és alkalmanként az akkor divatos Orfeumot látogatta, nagyanyám bánatára. 1914-ben bevonult, és a 3. Hadsereg népfelkelő zászlóaljában hadnagyként szolgált. A hadseregben való előmenetele és kvalifikációja a bécsi Kriegsarchivban megtalálható.

dr. Rodriguez Béla katonai kvalifikációja

1914. szeptember 1-jén, az első front vonalban, Artasownál (ukránul Aptacub) elesett. Az oroszok géppuskával lőtték be a Nahorce és Artasow előtt délnyugatra eső, a népfelkelők által felállított védelmi vonalat. A Prsemysl melletti Pikuliczén 1914.szeptember 9-én utólag készült jegyzőkönyv szerint tömegsírba temették, feltehetően Artasownál.

Az akkori szokásoknak megfelelően a lövészárkokból készültek a tömegsírok. Kevésbé valószínű, hogy az artasowi temetőben hantolták el a halottakat azok nagy száma miatt.

Másolat. M.kir. 16. népfelkelő gyalogezred.8.század.Jegyzőkönyv. Felállított Pikuliczén 1914.szeptember hó 18-án Jelen vannak az alulírottak. Felhívás folytán megjelennek Demeter János 35 éves Gyarmati születésű és ottani lakos szakaszvezető, Mikuska János 25 éves márkházi születésű és lakos, Fábri János 24 éves füleki születésű budapesti (Mátyásfár 12 II/35) lakos és Komár János 25 éves nőrékálói születésű és lakos népfelkelők, kik egybehangzólag elmondják, hogy Dr. Rodriguez Béla hadnagy, szakaszparancsnok 1914. szeptember hó 1-én délelőtt Artasof község előtti útaközben a rajvonalban jobb kezén ellenséges golyó által eltaláltatott. Micszen a lőtt Demeter János szakaszvezető megsebesült kezét becsütötte egy ellenséges golyó fétét átfúrta, minek következtében szonnal meghalt. Felolvasás után helybenhagyva aláíratott. Felvette: Dr. Martini főhadnagy sk. századparancsnok. Prágai Ernő s.k. Jegyzőkönyvvezető. Demeter János s.k. Mikuska János s.k. Fábri János s.k. Komár János s.k.

Jegyzőkönyv dr. Rodriguez Béla elstéről

dr. Rodriguez Béla bronzérme

Később hősi halottnak nyilvánították, nagyanyámnak adták át a Ferenc József Vitézségi Érem bronz fokozatát. Nagyapám halála után a rózsadombi házat el kellett adni, a békés családi életnek és a biztonságnek egyaránt vége szakadt.

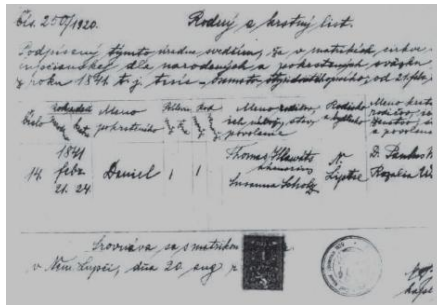
A Hlavács család

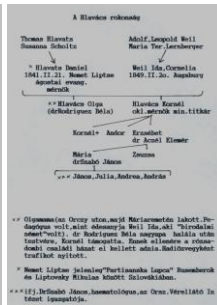
Hlavács Olga

Olga nagymama Hlavács leány volt. Szőke, kék szemű, fehér bőrű.

Ágostai evangélikus vallású, jómódú budai polgári családból származott. Nagyapja, Thomas Hlavács, nagyanyja Susanna Scholz volt.

Hlavács Dániel matrikulája

Hlavács Dániel

Apja, Hlavács Dániel 1841. február 21-én született Németlipcsen, mérnök lett. (Németlipcse, a felvidéki Liptó legrégebb városa, a XIII. században szász telepések alapították. A szász őslakosság a történelem folyamán felszívódott. A liptói medence ugyanakkor a szlovákok ősi település helye) Innen a szláv vér a családban. Olga mama édesanyja, Weil Ida Cornélia viszont Augsburgban született, 1849. február 20-án. Ő és szülei, Adolf Leopold Weil, és Maria Teresia Lernberger tehát „birodalmi” németek voltak. Ida mama idős korában is csak törte a magyart. Gyakran mondta Bandi unokájának rosszállóan: „Pándi, te mész vérpad!” A német származásnak köszönhetően azonban Rodriguez André nagybátyám, hogy 1956-os disszidensként haladék nélkül megkapta a német állampolgárságot Münchenben. Hlavács Dániel és Weil Ida házasságából született Hlavács Olga nagyanyám és bátyja, Hlavács Kornél, aki okleveles gépészmérnök, minisztériumi titkár, és az első Magyar Általános Biztosító Társaság műszaki tanácsosa volt. Ebbe a családba nősült nagyapám. Jól tette. Olga mama ugyan nála néhány évvel idősebb, de finom és szép teremtés volt. Végtelenül pedáns, jó anya, majd nagymama, kiváló pedagógus. Nagyapám halála után egyedül nevelte két fiát, de ebben segítette bátyja, Kornél is. Hadiözvegyként trafikot nyithatott.

Otthon a kőszegi kadét

Rodriguez testvérek

Kornél bácsi fia, Kornél (Pubi) vadászbalesetben halt meg, és bátyja (Andor) is elhunyt, így férfiágon a Hlavács család kihalt. Erzsébet nevű leányát vette el dr. Aczél Elemér (sümegei főorvos). Az ő Mária leánya dr. Szabó János (hajdan építésügyi miniszter) felesége volt. Fiaik ifj. dr. Szabó János orvos és András. Leányaik Júlia és Andrea, a leányági Hlavács rokonság élő tagjai, másod-unokatestvéreim.

Rodriguez André

Az André nagybátyám választott keresztnéve volt. Élete vége felé az „André Maria Rodriguez” művésznevet használta. Eredeti keresztnéve Andor volt. Magyarországon Rodriguez Endreként vált ismertté. 1899. április 28-án született Budapesten és 1975. augusztus 20-án halt meg Münchenben. Apámmal ellentétben inkább édesanyjára hasonlított. Serdülő volt nagyapám halála idején. A Ludovikára járt, onnan ment az olasz frontra mint önkéntes repülő az I világháborúban. A Piave folyónál megsebesült, de átlótt karral is átúsza a folyót, miközben úszni nem tudó tisztiszolgáját vontatta. Valószínűleg nagyapámtól örökölte testi erejét. Túlélte a világháborút, pedig egy ízben repülőgéppel egy vidéki ház padlásán kötött ki. 1920-ban beiratkozott Rákosi Szidi színiiskolájába. Németül kiválóan megtanult. Bécsben és Berlinben színészkedett. A némafilmek korszakában Deésy Alfréd asszisztense volt. 1927-ben együtt rendezték A villamosszék árnyékában című filmet, amely a Sacco és Vanzetti-perről készült. 1936-ban visszatért Magyarországra és a korszak ismert filmrendezője lett. 1943-ban nagy sikert aratott a Kalotaszegi Madonnával.

Sehol sem tudott azonban tartósan megállapodni. Legszívesebben írógéppel és bőrrönddel felszerelve egyik szállodából a másikba költözött. Felesége Bán Kati színésznő volt, akivel a Madách téren egy üzlethelyiségben lakott.

Rodriguez André és Bán Katalin

1945 után csak dokumentumfilmeket készíthetett. A közlekedésügyi minisztérium filmesztályát vezette. 1956-ban a budapesti Filmgyár munkástanácsának vezetőségi tagja volt. Novemberben letartóztatták Molnár Zoltán, Sándor András, Gáli József írókat, Szilágyi István, Gimes Miklós és Schannen Béla újságírókat, valamint Kárpáthy Gyula színészt, Csatári Dániel történészt, **Basilides** Ábrist és **Rodriguez** Endrét is. Szókimondó magatartása, az a tény, hogy a Legitimista Néppárt, majd 1956-ban a Filmgyár munkástanácsának vezetőségi tagja volt, továbbá szerepet játszott az ötvenhatos dokumentumfilmek nyugatra juttatásában is, a megtorlás éveiben elegendő lett volna ahhoz, hogy

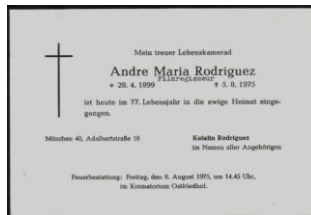
kivégezzék. Váratlanul kiengedték, szerencséjére. Ekkor hagyta el az országot feleségével együtt. Az első világháborúból nála maradt tisztí pisztolyával vágott neki a befagyott Fertő-tavon a határnak és sikerrel átjutott. Átmenetileg Dániában éltek, ahol újra játékfilmet rendezhetett. Végül Münchenben telepedett le, ahol megkapta a német állampolgárságot. Az ÁVH besúgóí révén itt is figyeltette, különösen azért is, mert felesége – Bán Katalin – a Szabad Európa Rádió munkatársa volt egy ideig.

Több film rendezése után a német államtól kapott nyugdíjat. Végrendeletében pecsétgyűrűjét és a Sevillai Fekete Madonnát ábrázoló, családi ereklyének számító XVII. századból származó érméjét rám hagyta. Ez a Rodriguez család Andalúziából való származását ékesen alátámasztotta.

A Sevillai Fekete Madonna medalionja

Testét az orvostanhallgatók számára ajánlotta fel tanulmányozás céljára. 1975. augusztus 5-én hosszas betegség után halt meg Münchenben.

Rodriguez André gyászjelentése

A medál elveszett, mielőtt átvehettem volna. Numizmatikai ritkaságnak számított, így a képét katalógusból utólag meg tudtam nézni. Felesége szintén Münchenben halt meg. Végrendeletében fiaimat kedvezményezte.

André ismertebb *magyar filmjei* a következők: Varjú a toronyórán (1938), Bors István (1938-39), Mátyás rendet csinál (1939), Ismeretlen ellenfél (1940), Elkésett levél (1941), Néma kolostor - A karthausi (1941), Életre ítélték (1942), Boldog idők (1943), Szabadságunk születésnapja (1950), Hódítsátok meg a levegőt (1950), A textilipar harca a minőségért (1951), Az elektromos áram hatása (1952), A rádió működése (1953), Körúti tánc (1952), Egy kis meglepetés (1955).

Kalandregényei álnéven jelentek meg: A vágató árnyék (Thompson M.), Harc a boldogságért (C. Rodriguez), A texasi bandita (P. Hawker), Réműlet San Franciscóban (E. Thompson), A Colorado farkasa (E. Thompson), A cubai véreb (P. Thompson), A mexikói sátán (E. Thompson), A préri fantomja (E. Thompson), Az üldözött (E. Thompson), Halál a kormánykeréknél (E. Thompson), Jim, a fekete lovas (E. Thompson), A zöld anakonda (Bayard J.), Vadnyugati örvény (B. Darton). Kalandregényeit javarészt apámmal együtt írta. Közös munkájuk volt A kőszívű ember fiai c. film

átdolgozása is. A kézirat megtalálható az Országos Széchenyi Könyvtárban a 894511-293,7 jelzet alatt.

Barsi Rodriguez Ödön, író, színész, dramaturg, színházi rendező, a Magyar Rádió főrendezője

Ő volt a kisebbik Rodriguez fiú. Több volt benne ősei spanyol véréből és alkatából, mint Andréban. Álmodozó, romantikára és kalandra vágyó természete innen származott. Ez későbbi írásaiban és rendezéseiben lépten-nyomon érződött. A költők közül Edgar Allan Poe volt a kedvence. Volt időszak, amikor fiatal színészjelölteket otthonában tanított szavalni. Poe költeményeit vette elő ilyenkor. Kisgyermek volt, amikor nagyapám elesett az orosz fronton. A hadi özvegy nagyanyám gyermekének katonai iskolában nyílt lehetősége a tanulásra. Így került apám Kőszegre, a kadétiskolába és ezért érettségizett Budapesten a Bocskay Reálgimnáziumban. A katonai iskolának egy haszna volt, németül meg kellett tanulnia. A humán tárgyak iránt való érdeklődése kezdettől fogva megmutatkozott. Ha matematikából nem is jeleskedett, szavalni ő tudott a legjobban társai közül. Kereste még a pályáját, és jó kezűgyessége lévén az Iparművészeti Főiskolára is beiratkozott. Itt ismerkedett meg anyámmal, amely kapcsolat később tartósnak bizonyult. A főiskolát nem fejezte be, viszont beiratkozott a Színművészeti Akadémiára és 1929-ben színészi szakon, majd, 1930-ban Hevesi Sándor évfolyamán, a rendezői szakon is diplomát szerzett. Együtt végzett Eöry Katóval, akihez a barátságnál több fűzte. Vizsgaelőadásán apám Rostand Cyrano de Bergerac című drámájának főszerepét játszotta vele (Roxane). A kritika elismerően nyilatkozott egyéb szerepeiről is (Damis a Tartuffe-ben, Faust, Medea Jasonja, Attila az Ellákban, III. Richard, a Velencei kalmár Antoniója, A magyar Elektra Pyladese). 1929-30-ban a Nemzeti Színház szerződtette, 1931-ben a Belvárosi Színház, 1931-32-ben Kolozsvár, Nagyvárad, Arad színházaiban turnézott. Szerepei közül kiemelkedett az Ellákban Altaroth, az Otellóban Montano, Az ember tragédiájában Michaelangelo, A törvény nevében Walter, A lilimos királyfi. Az erdélyi turnén a Toroczkói menyasszonyban, a Szerelmi párbajban Kolozsvárott, a Kényes válóperben Aradon, a Pusztai szélben Nagyváradon, Az ember tragédiájában Temesváron játszott. 1933-ban a Kamaraszínházban a Gondold meg c. darabban játszott, a Giacomínóban Pirandello, a Kölcsönkért kastélyban Bálint szerepében lépett fel. Megpróbálkozott a forgatókönyvvel is. Játékfilmje a Plasztikonban végződik volt. A főszerepet Bajor Gizi, a detektívét Ódry Árpád kapta. A film rendezője Rodriguez Endre volt. A Rodriguez testvérek ebben az időben kezdték detektív- és kalandregényeik írását.

Az első sikeres detektívregényük a Nevető halál volt (1933). 1930-ban elvette feleségül anyámat, Szelezcky Piroskát. Ekkor már kezdte használni a Barsi művésznevet fellépéseinél, írásaiban, majd rádiós munkájánál. A hivatalos névmagyarosításra azonban csak később, a háború után került sor. A színészi pályán nem tudott igazán az élvonalba kerülni. A vidéki színházaknál töltött idő szakmai szempontból hasznos volt, de családi élet szempontjából terhes. 1935-ben a Magyar Rádió 120 pengős havi fizetéssel alkalmazta apámat a számlaosztályon, ami akkor biztos állást jelentett. Még ebben az évben hangjátékkal próbálkozott, amely tetszést aratott (Az ördög hegedűse). Ekkor történt a „csoda”, a Magyar Rádió tíz éves jubileumára meghirdetett hangjáték pályázatán

Gárdonyi Géza Az Isten rabjai, és Sienkiewicz Quo Vadis című műveinek átdolgozásával elnyerte az első és a második díjat. Ezzel megindult azon az úton, amelynek során népszerű lett a rádióhallgatók körében.

Barsi Rodriguez Ödön

1936-tól már lektor és rendező a Rádió dramaturgiai osztályán. Rendezői bemutatkozása 1936. november 19-én Juhász Pétör legendája (Faludi Kálmán) volt.

Ezt követte a Bombaüzlet (Vadady), a Feltételes megállóhely, A faun (Knoblach) rádiószínpadra való alkalmazása. A rendezők Ódry Árpád és dr. Németh Antal voltak.

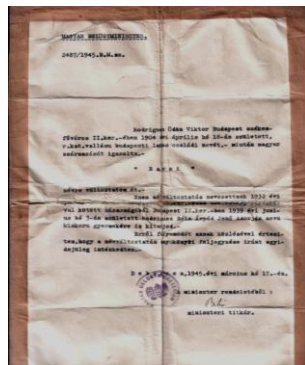
Karrierje egyre inkább felfelé ívelt. A Rádió rendezőjeként a dramaturgiai osztályon számos ismeretségre, barátságra tett szert (dr. Németh Antal, Supka Géza, Somogyvári Gyula, dr. Baktay Ervin, May Mayus Tivadar, Dáloky János, stb.).

Társasági élete is színessé vált, gyakran került középpontba baráti összejöveteleken. Felesége bevallása szerint ezekben az időkben csodálatos életet biztosított a család számára. Nyaralások alkalmából rendszeresen látogattak át dr. Baktay Ervin indián táborába, amely akkor a Verőcével szembe-ni szigeten települt. A folyón való átevezés egyébként a verőcei nyaralók kedvenc sportja volt. Az indián táborban 1938 körül készült egy amatőr film, amelynek sztoriját E. B. Hooligan fedőnéven Rodriguez (Barsi) Ödön írta. A törzsfőnök (Heverő Bölény) szerepét dr. Baktay Ervin játszotta, az indián feleség Barsiné (Szeleczy Piroska) volt. A 16 perces feliratos némafilmben Rodriguez (Barsi) Ödön is megjelenik (az egyik indián). Frohner Román dúsgazdag kismarosi vegyész-mérnök – dr. Szeleczy Adorjáné (Sáfár Aranka) első férje – szintén szerepel a filmben. A film 2009 nyarán, véletlen folytán került látótérbe Barsi Béla vágó és Török Ferenc filmrendező szerencsés közreműködése révén. A film DVD másolatai családi tulajdonba kerültek és a Magyar Filmarchívum is példányt kapott belőle.

Az indiántábori élet adta az ötletet Barsi Ödön 1946-ban megjelent ifjúsági regényének (Indiánok a Dunán) megírásához.

Rádiós munkája mellett volt ideje ezután is írni, különböző álneveken bűnügyi és kalandregény sorozatok keresett szerzője lett a kiadók körében. Álneveit gyakran váltogatta, rendszerint a régi spanyol családi név kombinációival. (E. Girido, E. Rodry, Roderich stb.). Szépirodalmi és tudományos fantasztikus műveivel is sikert aratott (Vihar London felett, Az úrhajó, Az ördög hegedőse). A német megszállás és nyilas uralom alatt visszavonult, a legtöbb időt Nógrádverőcén, családjával töltötte. A rádióba csak ritkán nézett be, és 1944. október 18. után minden közreműködést visszautasított. A

rádió német megszállásáról, a Horthy proklamáció beolvasásának körülményeiről szól a Naplója, amelynek töredéke kéziratban fenn maradt. Ebből az időből származnak legkorábbi emlékeim róla. Budapest ostromát családunk a Ráday utcai lakás óvóhelyén vészelte át. Az ostromot követően a Rodriguez családi név Barsira való magyarosítása hivatalosan is megtörtént

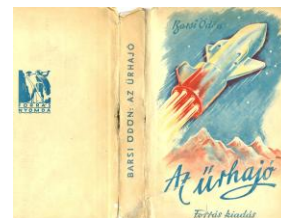
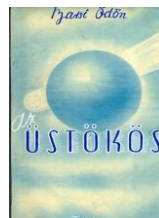

A Rodriguez név magyarosítása

A Rádió újraindítása ügyében Ortutay Gyulával együtt utazott a debreceni ideiglenes kormányhoz 1946-ban.

1948-ig a Szociáldemokrata Párt tagja volt, de már a Rákosi rendszer kezdetén kizárták abból. Nyugdíjazták a Rádióból is, szerencséjére, mert később a terror fokozódása idején nem érték volna be ezzel. 1948-ban még sikert arat a Szegedi Nemzeti Színházban A három testőr rendezésével.

Az első, háborút követő regénye a Vihar London felett volt, melyet 1949-ig több követett.

Barsi Ödön legsikeresebb regényei

Ezután írásai legfeljebb barátai nevével jelenhettek meg. Az 50-es években a Szabad Európa Rádió Szabad Magyarország Hangja közvetítette apám szatirikus hangjátékát, amelyben Rákosi Mátyásnak, a „haza bölcsének” állított emléket. A család sápadtan hallgatta rádiót a Ráday utcai lakásban. Ebben az időben kora hajnali órákban már deportáltak ismerőseinket és barátainkat isten háta mögötti tanyákra, és szerencsénk volt, ha ezzel megúszták. Sokan közülük azonban soha nem tértek vissza, mint például vitéz Somogyváry Gyula (a Virágzik a mandulafa írója), vagy Lajos Iván (a Szürke könyv szerzője), akiket az orosz megszállók egyenesen Szibériába hurcoltak. Az 50-es években fizikai munkát végzett, hogy hozzájáruljon a család megélhetéséhez. Szenet árult a Soroksári úton. Baráti társaságban változatlanul a társalgás központja volt. Mértéktelen dohányzása, amely a fiatalon munkájától megfosztott ember pótcselekvése, jelentősen hozzájárult egészsége

fokozatos megromlásához. 1956-ban, a forradalom és szabadságharc első napjaiban, lelkesedett, de hamar észrevette, hogy a nyugati államok cserbenhagyták Magyarországot. Ezután már csak passzív szemlélője volt az eseményeknek. Élete utolsó éveiben egyetlen öröme én voltam, mert felvettek az orvosira. 1963-ban hosszas betegség okozta halálát. Két kisregényét 1956 után Faragó Miklós a Világvárosi Regények sorozatban Tel-Avivban megjelentette (A nagy kalandor és A fekete zsinór). A rendszerváltás után műveit Magyarországon újra kiadták, egyes fórumokon méltatták érdemeit, de rehabilitálni igazából nem lehetett. Hiszen nem ölték meg, nem börtönözték be, nem deportálták, **csak** éppen nem engedték dolgozni, mert mindvégig ragaszkodott **elveihez**.

Kapcsolat felvétel egy belga Rodriguezzel az internet útján

2009 májusában az internet segítségével kapcsolatba kerültem egy németalföldi Rodrigues leszármazottal (Manu és Ignace de Geest: e-mail: rodrigues@skynet.be). Ignace de Geest édesanyja Emilia Rodrigues volt. A családfájukat azonnal elküldték. De sajnos velük rokonsági kapcsolat nem igazolódott be. Ennek pozitív vetülete is volt: Számos Brüsszelhez közeli Rodriguez további kutatását főlegessé tette. Részlet levelezésünkből:

Íme Rodrigues családjunk genealógiája:

Rodrigues Balthazar 1694-ben Brüsszelben született. Apja R. Bartholomeus volt, aki Dendermondéban 1672.08.24-én született. Balthazar 51 éves korában elvette feleségül Songle Annát a St. Géry templomban (1745.01.10.). Második feleségét (Maria Sophia De Cock) 1751-ben vette el, az esküvő ugyancsak a brüsszeli St. Géry templomban volt. Ebből a házasságból született Rodrigues Johannes Sylvester 1757-ben. Orvos volt és Zelén halt meg 1818.04.11-én. Feleségétől (Anna Catherina Siccard) öt gyermeke született. Közülük Petrus Rodrigues volt a mi ősünk, aki szintén orvos volt, úgyszintén Jean Baptiste Rodrigues is. Fió gyermek volt még Carolus Rodrigues is, aki 1793.07.02-án született Berlarén és 1866.05.21-én Zelén halt meg. Sophia Rodrigues 1796-ban Zelén született és halt meg 1817-ben.

Petrus Rodrigues ősünk Berlarén nősült (1787.07.03.), felesége Maria Van Driesche volt. Három gyermekük közül Theodorus Augustus Rodriguesnek Emilia Josephina Meeustől született Joseph Cesar Philip nevű fia, aki feleségül vette Alice Rubbenst. Leánygyermekük Emilia Rodrigues volt, az én nagyanyám.

Összefoglalva: Rodrigues őstől való leszármazásom férfi ágon Bartholomeus Rodriguestől végig követhető, nagyanyám ebből a Rodrigues családból való volt.

Sajnos az Ön által keresett Carolus Rodrigues eltérő születési és halálozási adatai folytán nem lehetett azonos azzal, aki a fenti leszármazásban szerepel. Családjunkon kívül Brüsszelben egyébként kevés Rodrigues volt található kutatásunk során.

Kellemes napot, Ignace de Geest.

A Rodriguez család eredetének rövid áttekintése eddigi kutatások alapján.

A családi legenda és a kutatás alapján lassan összeáll a kép, amely közelítőleg igaz lehet a család eredetére vonatkozóan.

Igen valószínű az andalúziai származás, amelyre utal a jellegzetes spanyol külső, amely dr. Rodriguez Bélánál és Rodriguez Ágostonnál egyaránt megtalálható a fényképek tanúsága szerint. Ezt támasztja alá az elveszett családi medalion, amely a sevillai fekete Madonnát ábrázolja. A Magyarországra való letelepedés napóleoni ideje igaz, de magyarázatra szorul.

Ezt megelőzően Rodriguez Károly Brüsszelben élt. Spanyolországból Németalföldre kerülésnek több útja, lehetősége volt. Az egyik út a spanyol hegemonia idején Oestendén keresztül. A másik: megtelepedés közvetlenül a török kiűzése után a Bánátban és onnan Brüsszelbe való leszármazás. Ez utóbbi az életszerű. Lehetségesnek tűnt abból a Rodriguez családból való eredet is, amelynek két tagja (Emanuel és Joseph Rodriguez) a spanyol emigránsok közé tartozott és nyugdíjban részesült. Bár Joseph 1735. decemberben dunai szállítmánnyal a Bánságba érkezett, nem sokáig tartózkodott a kudarcos betelepítés helyén. 1743-ban ismét Bécsben volt, ott kapta a nyugdíját is. Emellett utalás van arra is, hogy nem spanyol, hanem katalán volt.

A török kiűzésére összeállt keresztény hadseregben igen sok spanyol harcolt, így Rodriguezek is. Ezen az úton – akár önkéntesekként is – beállhattak a Savoyai Eugén által vezetett seregbe. A harcok befejeződése után a család egy vagy több tagja nem tért vissza Spanyolországba, ahonnan származnak (az Albacete municípiumban lévő Ballester-La Roda helységekből?). A harcok után itt megtelepedett Rodriguez, majd Rodrich család nyomon követhető egyes bánsági plébániák bejegyzéseiben. Ehhez a családhoz vezetnek vissza a kutatás szálai, amelyek a szigorú értelemben vett genealógiai leszármazás kiegészítéseként felhasználják időben egyeztetett és életszerű történeti összefüggéseket.

Temesváron(?) született Rodriguez Anton, aki nagy valószínűséggel azonos Rodriguez Fulgentius ágostonos szerzetessel és Karl Rodriguez rokona volt. Ezt valószínűsíti nyugdíjkompenzációt kérő levele, amelyet Lovasberénybe címeztek.

Rodriguez Károly Brüsszelben Carolus Rodry néven született törvénytelen gyerekként. Feltételezhetően apja a brüsszeli Joseph Rodrich volt. Károly vallon családban nevelkedett. A Rodry név helyett visszavette az eredeti spanyol Rodrigues családi nevet. A orvos által felnevelt ifjú mostohaapja foglalkozását választotta. Nem véletlen, hogy a katonai összeírásban nyelvtudását illetően csak francia és német nyelv szerepel, magyar vagy spanyol nem. A katonai iratok a brüsszeli származást és a Magyarországon való letelepedését egyértelműen igazolják. Katonai iratokban szereplő fia, a kis Carl bizonyítja azonosságát. A 3. huszáregiment (Hadik de Futak) 1801-től Mórton állomásozott. A regiment parancsnoka korábban gr. Cziráky László volt. Ez utóbbiak magyarazzák, hogyan kerülhetett kapcsolatba Károly a lovasberényi Szalaji Annával az 1800-as évek elején.

A család genealógiáját személyekhez kötött láncolatban valójában csak 1773-ig sikerült visszavezetni. Rodriguez Károly brüsszeli születése a katonai nyilvántartás alapján biztos, de a törvénytelen gyermekként született Carolus Rodryval való azonossága csak feltételezhető, bár elég

valószínű. A Brüsszelben megjelenő lehetséges apa, Joseph Rodrich bánsági származása ugyancsak hipotézisen alapszik, de az eddigi adatok összevetése alapján lehetséges. A család spanyolországi eredete viszont kétségtelen. A család egyes tagjainak nápolyi vagy lombardiai, később esetleg bécsi tartózkodása és annak formája (emigránsok vagy katonaként) a Bánságban való letelepedésig nem nyomon követhető az eddigiek alapján. A bánsági jelenléte azonban bizonyosra vehető az egyes adatok összevetése alapján. Bár a családkutatás alapján véve dr. Fallenbüchl Zoltán megállapítása nyomán sikeresnek mondható, de személyhez való kötése mégsem volt eddig eredményes. A lehetőséget még kínálja annak a megválaszolása, hogy honnan tudta dr. Fallenbüchl Zoltán azt, amit tényként közölt a család bánáti bevándorlásával kapcsolatban. Az alapmű, a Spanyolok a XVIII. században Magyarországon kézírata és cédulakatalógusa az elhunyt professzor hagyatékában még választ adhat erre.

Ez a család kiállta évszázadok próbatételét és bizonyította életrevalóságát. Volt közülük olyan, aki életét áldozta magyar hazájáért és olyanok is, akik hírnevet szereztek maguknak a kulturális életben vagy más téren. A Rodriguez család ma élő leszármazottai nyomon követhetők a „Who is who Magyarországon” életrajzi enciklopédia egyes kiadásában (ifj. Barsi Béla 2.szám/2004, dr. Barsi András 3.szám/2005, dr. Barsi Béla 6.szám/2008). Utóbbinak (a szerző) aktualizált (Pro Sanitate 2012.) életrajza a 2015. évi 13. számú kiadásban jelenik meg.⁷⁸

178

Barsi Béla, Dr.

C.: Fővárosi Önkormányzat Nyíró Gyula Kórház HC.: 1135 Budapest, Lehel út 59. SzH.: Budapest, 1939. jún. 3. CS.: Dr. Horváth Sarolta fogszakorvos GY.: András (1970) fogorvos, Béla (1967) aranyollós filmvágó, Gábor (1994) Sz.: Barsi Ödön Magyar Rádió főrendező, író, Szeleczy Piroska építész, tervező festő IV.: 1953-57 Apáczai Csere János Gyak. Ált. Gimn. Budapest, 1957-63 Budapesti Orvostudományi Egyetem, ÁOK, summa cum laude diploma, 1968 belgyógyász szakvizsga, 1978 oxiológus szakvizsga, 1990 intenzív terápiás és aneszteziológus szakvizsga, 1992 kardiológiai szakvizsga SzE.: 1962-88 Országos Mentőszolgálat Budapesti Mentőszervezete, Mentő Kórház, belgyógyász adjunktus, 1994-ig a rohamkocsi szolgálat orvosa is, 1988- Fővárosi Önkormányzat Nyíró Gyula Kórház, Központi Aneszteziológiai és Intenzív Betegellátó Osztály, Intenzív részleg beindítója, vezetője, 2006- mb. osztályvezető főorvos KT.: először alkalmazta a helyszíni ideiglenes pace-maker beültetését és a fibrinolízis eljárást a mentőszolgálatnál P.: szócikkek orvosi szaklapokban az ideiglenes pace-maker és a fibrinolízis témakörében TA.: Magyar Orvosi Kamara, Magyar Oxiológiai Társaság HO.: családfakutatás, úszás.

A Barsi Rodriguez család ma élő leszármazottai

⁷⁸ „Who is who Magyarországon” Hübners sorozat 2008.-i 6. számú kiadása, 178.o

Utószó

Sajnos úgy tűnik, hogy a Rodriguez vérvonal a fiúági leszármazásban ugyan folytatódik, de az ősi spanyol Rodriguez családnév csak az emlékezetben él tovább.

Családkutató munkámnak többek között egyik fő célja ez utóbbi ápolása volt. Ennek lehetősége a genealógiai kutatás folytatása, amelyre lehet, hogy a leszármazottaim vállalkoznak majd felhasználva az eddigi eredményeket.

Családkutatásom kezdete óta a kutatás lehetőségei nagy mértékben javultak. Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza (a mormon egyház) élen járt e tekintetben. A familysearch.org létezése nagy segítséget jelentett munkámban az elmúlt évben. Ugyanez mondható el a Belga Levéltár online kereső rendszerére, ahol Brüsszel mellett a provinciális parókiák dokumentumai is minden további nélkül eredetiben megtekinthetők. De a Magyar Országos Levéltár is nagyot lépett előre ezen a téren. Az online lehetőség napról napra frissülő korszakában reális célkitűzés a még nem elérhető dokumentumok majdani kutatása (pl. a bánási parókiákon) vagy az eddigi izzadságosan elért adatok újbóli átnézése. Talán kiderül az is, hogy dr. Fallenbüchl Zoltán honnan tudott a bánási leszármazásról.

Aki a kutatásban általam leejtett staféta botot idővel felveszi, az a szoros értelemben vett genealógia mellett annak historikus vonatkozásaiban is élvezetet fog találni.